

Rapport från tillsyn av Magelungens behandlingscenter, Vita Bergengruppen

Datum för tillsyn 25 november 2009

Närvarande från Resursteamet barn och ungdom: Konsulenterna Svante Wallin och Eva Lindström

Närvarande från verksamheten, namn och befattning: Föreståndare Päivi Leivo.

Två samordnare i personalgruppen, läraren och en flicka inskriven i verksamheten har intervjuats.

Gällande tillstånd

Länsstyrelsen i Stockholms län har den 28 september 2009 har med stöd av 7 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) beviljat Magelungens behandlingscenter, Vita Bergsgruppen, nedan kallat Vita Bergsgruppen tillstånd att bedriva dagverksamhet enligt 7 kap. 1 § 4 p. SoL för ungdomar med psykosocial/psykiatriska symptom och neuropsykiatriska diagnoser. Tillståndet omfattar 11 platser varav tre externa i åldergruppen 13-20 år.

Verksamheten

Magelungens behandlingscenter AB är ett personalägt aktiebolag som startade 1993. Magelungen bedriver förutom Vita Bergengruppen, som tillsynen gäller, två dygnetruntinstitutioner samt ytterligare ett antal strukturerade öppenvårdsenheter fördelade i Stockholm och mellersta samt södra Sverige.

Vita Bergengruppen inom Magelungens behandlingscenter är en strukturerad öppenvårdsverksamhet som innehåller skola, stöd och vägledning. Verksamheten riktar sig till ungdomar mellan 13-20 år som haft svårigheter att utveckla sina resurser i den vanliga skolan. Ungdomarna på Vita Bergengruppen behöver stöd både i inläringssituationerna såväl som i sin sociala utveckling. Målgruppen är inriktad på ungdomar med psykosociala problem som tar sig uttryck i att man har svårt att fungera i större grupper, koncentrationsproblem, depression och ångest och andra psykiatriska problem. Flera av de inskrivna ungdomarna kan ha olika neuropsykiatriska diagnoser.

ABCDE

Behandlingsinnehåll

I den dagliga behandlingen ingår social emotionell färdighetsträning (SEFT), strukturerad miljöterapi, skolundervisning, familje- och individualterapeutiska samtal. Behandlingen bygger i grunden på ett salutogent och systemiskt tänkande men har också inslag av andra terapeutiska och pedagogiska modeller som KBT, LIP (lösningsfokuserad pedagogik) och FFT (funktionell familjeterapi).

Vid inskrivningen av en elev ordnades ett möte där ungdomen, föräldrarna, socialtjänst och andra inblandade aktörer t.ex. BUP för att framföra vad Vita Bergsgruppen skall arbeta med och hur det skall se ut när ungdomen skrivs ut efter behandling och skolgång. Mötet utmynnar i ett samuppdrag där konkreta mål och delmål formuleras och alla skriver under. Dokumentet används sedan under hela placeringen men revideras självklart om så behövs. Ett av syftena med dokumentet är att man skall få till stånd ett samarbete mellan alla inblandade parter och kunna göra uppföljningar av vården och förväntade resultat

Personal

Tillsynen har i denna del omfattat föreståndare och övrig personals utbildning, tillgång till kompetensutveckling och handledning. Vidare har personalbemanning och personalomsättning efterfrågats. Mångfalds- och jämställdhetsplan har efterfrågats, liksom rutiner kring nyrekrytering och nyanställning.

Föreståndaren delar föreståndarskapet mellan Vita Berggruppen och Gaveliusgruppen. Det geografiska avståndet uppgår mellan båda behandlingsställena till ca 5-600 meter. Närheten och de nästan identiska verksamheterna gör att föreståndaren är tillgänglig för båda grupperna på heltid. På Vita Berggruppen arbetar tre samordnare alla med 120 högskolepoäng, en familjeterapeut som alternerar mellan de båda enheterna samt en lärare. Knutna till verksamheten finns också individualterapeut, psykolog för utredningar och bedömningar, syo-konsulent samt en gemensam rektor för tre av Magelungens skolverksamheter inom Södermalms stadsdel. Samordnarna och läraren arbetar mycket nära varandra och samordnarna är med i undervisningen och utgör ett stöd åt läraren under skoltimmarna.

Nyrekryteringar till Vita Berggruppen sker på samma sätt på alla Magelungens verksamheter. alla nyanställda måste lämna utdrag ur belastningsregistret, få 6 månaders provanställning och gå tillsammans med ”äldre mentor” tills man kommit in i rutinerna. Mångfalds- och jämställdhetsplaner finns för hela Magelungen behandlingscenter. Magelungen har också väl dokumenterade och för personalen lättillgängliga rutiner för värdegrunder, barnperspektiv och hur dokumentation vilket också bekräftas av personalen under intervjun. Samtlig personal har genomgått MI-utbildning och fått vidareutbildning i bokstavsdiagnoser. Varje personalgrupp för sig har adekvat extern handledning var fjortonde dag utifrån sina resp. arbetsuppgifter och varannan vecka har hela personalgruppen inkl. läraren gemensam handledning.

ABCDE

Bedömning:

Vita Bergengruppen inom Magelungens behandlingscenter har personal som väl uppfyller de kriterier för erfarenhet och kompetens som gäller för att arbeta med målgruppen. Det finns klara och tydliga handlingsplaner för jämställdhets och kompetensutveckling samt en god introduktion av nyanställda. Personalen är väl insatt i Magelungens rutiner och värdegrunder. Både personal och föreståndare har god extern handledning.

Delaktighet

I tillsynen har de inskrivnas delaktighet vid inskrivning, vårdtiden och utskrivning granskats. Delaktighet i beslut som rör den egna behandlingen är viktig.

Delaktighet kan innebära att vara delaktig i beslutsprocesser kring behandlingsinsatser, men också i frågor som rör till exempel val av fritidssysselsättning, inredning av det egna rummet. I tillsynen har en delaktighetsmodell utvecklad av H Shier (2001) använts. Delaktighet kan enligt modellen indelas i fem steg:

- 1. Personal lyssnar på de inskrivna*
- 2. De inskrivna får stöd i att uttrycka sina åsikter*
- 3. Hänsyn tas till de inskrivnas åsikter (utifrån individuella förutsättningar)*
- 4. De inskrivna är inblandade i beslutsprocesser*
- 5. De inskrivna delar makt och ansvar när beslut ska fattas*

I stort deltar ungdomarna och vårdnadshavare i alla möten som rör dem, handledning personal- och behandlingskonferenser undantagna. Samordnarna har ett stort ansvar där de skall lyssna på de inskrivna, före deras talan och skapa forum där deras röster kan höras.

Flickan som intervjuades bekräftar att hon känner sig delaktig i de processer som rör henne på ett individuellt plan och i mer allmänna frågor runt miljön där hon är placerad. Hon talar om "Vi-gruppen" där man diskuterar allt som rör miljön och bemötandet av varandra och säger: "vi är faktiskt så tajta att vi kan säga direkt vad vi tycker. Vi har också haft klagomål både på gympan och maten och det har gett resultat. Om vi inte vill vara med på mötena så berättat samordnaren efteråt vad man talat om. Samordnaren kan också föra saker vidare och kan prata med andra".

Personalen har också en gång per vecka ett mål och medelsamtal där man förbereder ungdomarna på de möten som skall ske och där man också diskuterar vad man skall satsa på framåt för att uppnå uppsatta mål och vad som kan bli bättre.

Bedömning:

ABCDE

Är att Magelungens Vita Bergengrupp efter intervjuer med personal och en ungdom väl uppfyller de krav som ställs i rubriken och i enlighet med den delaktighetsmodell som anges.

Kvalitetsarbete

I denna del har verksamhetens kvalitetsarbete efterfrågats. Såväl föreståndare som intervjuad personal har fått redogöra för verksamhetens mål, mätmetoder för måluppfyllelse och dokumentation kring detta. Vidare har verksamhetens klagomålshantering granskats.

Magelungens behandlingscenters mål är att erbjuda kvalificerad vård och behandling samt en resursstark skola med fokus på kvalitet och professionalitet.

Det följs upp och kontrolleras av en egen forskningsavdelning som består av en forskningsansvarig och en forskartjänst på 40 % . Allt i syfte att utvärdera sin behandling med evidensbaserade metoder och hålla sig ajour med dessa. Det sker bl.a. genom ett utvärderingssystem där behandlingen följs upp vid inskrivning, under pågående behandling, utskrivning och två år efter utskrivning. Underlaget här är bl.a. det s.k. samuppdraget där man jämför förändring och hur vården lyckats utifrån de önskemål berörda parter haft vid inskrivningen. Det sker genom enkäter och djupintervjuer. Resultaten redovisas i forskningsrapporten Ungdomsförändring (Ungför) som enligt målsättningen skall publiceras vart annat år och skall omfatta Magelungens samtliga enheter. Forskningsrapporten som hitintills kommit ut 2 gånger kan rekvireras från Magelungen.

Vita Bergengruppen som startade 2008 har ännu inte hunnit utvärderas och kommit med i Ungför- rapporten. Enligt en resultatuppföljning fr.o.m. maj 2008 till november 2009 har 13 ungdomar varit inskrivna på Vita Bergengruppen. 7 av dessa är fortfarande inskrivna. Av de sex utskrivna har två gått tillbaka till sin hemskola för att gå årskurs 9. En har gått vidare till Magelungens gymnasieskola. En har gått vidare till IV-programmet i hemkommunen. En ungdom blev gravid och önskade endast ha skola och inte gruppverksamhet. Flickan gick kvar i Magelungens gymnasium till barnet var fött. En ungdom visade sig behöva mer stöd än vad Vita Bergengruppens dagverksamhet kunde erbjuda och i samråd med berörda parter omplacerades ungdomen till ett behandlingshem på annan ort.

Magelungen behandlingscenter har tydliga och uttalade och skriftliga mål som följs upp vid olika möten med olika grupperingar som är inblandade deltar. Regelbundna träffar med uppdragsgivarna där man redovisar exakt hur långt man kommit i behandlingen i enlighet med BBIC och gjorda genomförandeplaner stärker också kvalitetsarbetet på individnivå. Verksamheten har också en väl utbyggt forum för klagomålshantering från både elever och föräldrar.

Bedömning:

Magelungens Vita Bergengrupp har bra och fullgoda metoder att utvärdera och

ABCDE

kvalitetssäkra sitt arbete både på grupp och på individnivå.

Forskning, olika möten mellan personal från olika enheter samt en ständigt pågående utbildning av personal i kvalitetssäkringsfrågor gör att kvalitetsarbetet blir väl uppdaterat.

Skola och sysselsättning

Kunskap och goda skolresultat är viktiga friskfaktorer för barn och ungdomar. Tillsynen har granskat hur skolundervisningen för de inskrivna är organiserad, hur den följs upp och hur omfattande undervisning varje elev får. Inskrivna har intervjuats om skolundervisningen. Fritidssysselsättningar ska upplevas som meningsfulla av de inskrivna och ska så långt det är möjligt utgå från den inskrivnes egna önskemål och behov.

Magelungens strukturerade dagverksamheter bygger till största delen på elever som inte klarat av eller haft problem i en vanlig klass skall få möjlighet att erhålla grundskolebetyg i minst basämnena och ges möjlighet att studera på gymnasienivå.

Varje elev ges möjlighet att studera utifrån sin individuella kunskapsnivå och om så krävs få möjlighet till att studera via en till en undervisning. För de elever som studerar på Vita Bergengruppen innebär det att man klarar av att studera 10 till 15 timmar/vecka i ämnena svenska, matematik, engelska och so (geografi och historia). Antalet timmar kan utökas vid behov och efter elevens önskemål. Den intervjuade flickan säger till exempel att hon inför den kommande utskrivningen har begärt att få fler undervisningstimmar.

I Vita Bergengruppens modell där det föreligger ett mycket tätt samarbete mellan lärare och samordnare (behandlare) förekommer också en inskolningsmodell för elever som inte klarar av skolgång och gruppaktiviteter överhuvudtaget. Det innebär att eleven kan få komma på eftermiddagen då inga andra elever är där och träffa läraren och samordnaren för att skolas in under några veckor upp till ett par månader och successivt under denna tid få träffa övriga elever och personal.

I Vita Bergengruppens skola finns också möjlighet att läsa språk och slöjd, behov av andra ämnen som kan uppkomma köps in från andra skolor. Det förekommer också fria aktiviteter som kultur, bild och idrott. Den intervjuade flickan säger ”att hon har fått en lugnare miljö och en större uppmärksamhet, och en lugnare miljö i Vita Bergsgruppens skola och när hon går ut 9:an våren 2010 har hon för avsikt att söka till en frisörutbildning”.

Bedömning:

Magelungens skolverksamhet i Vita Bergengruppen håller en mycket god kvalitet. Undervisningen har en bra struktur och är väl anpassad till målgruppens behov. Undervisningen är individuellt anpassad och sker om så behövs en till en. Skolundervisningen uppfyller också väl grundskolans krav på såväl kompetens

ABCDE

som lektionstimmar och följer de lagar och förordningar som skolverket satt upp.

Dokumentation

Tillsynen har granskat hur uppgifter om den inskrivne dokumenteras och förvaras. Har verksamheten genomförandeplan, förs journaler enligt gällande regler och hur informeras den inskrivne om vad som dokumenteras om honom/henne

Varje elev har en egen pärm med ett tydligt register som gör det lätt att hitta i dokumentationen. Inskrivningsbeslut, journalanteckningar, genomförandeplaner och placeringsbeslut utförd av respektive socialtjänst finns och är vederbörligen underskrivna. Pärmarna förvaras i ett brandsäkert skåp och är inte tillgängliga för utomstående. Alla Magelungens verksamheter kommer 1 januari 2010 att inför ett nytt journalföringssystem SAFE-DOC vilket ytterligare kommer att stärka säkerheten och integriteten för de inskrivna.

Bedömning:

Magelungen har idag fullgoda rutiner för dokumentationen och uppfyller de krav som ställs i lagar och förordningar.

Säkerhet

Denna del av tillsynen omfattar hur verksamheten arbetar med och upprättar rutiner för att förhindra hot- och våldssituationer, sexuella övergrepp, psykisk misshandel och kränkningar mellan inskrivna eller mellan personal och inskrivna och hur verksamheten hanterar sådana situationer eller andra krissituationer om de uppstår. Rutiner för att förhindra att den inskrivna skadar sig själv har efterfrågats. Vidare har rutiner vid avvikelser och uteblivande från verksamheten hanteras. Verksamhetens ordningsregler har granskats liksom rutiner för att säkerställa nyrekryterad personals lämplighet.

Lokalernas utformning, stor närvaro och närhet hela dagen av samordnare och lärare gör att säkerheten och tillsynen av eleverna är mycket god. Det finns också tydliga och dokumenterade rutiner för hur personal skall agera vid avvikelser, misstanke om/eller hot och våld och andra kränkande behandlingar. All personal informeras noga om dessa rutiner och vid nyanställning krävs utdrag ur belastningsregistret. För att förebygga fysiskt och psykiskt våld har man på Vita Bergengruppen ett ”vi-tänk” som grundar sig på tanken att man behandlar andra som man vill bli behandlad själv. För att vidmakthålla detta tankesätt arbetar man aktivt på detta genom individuella - och gruppsamtal samt proaktiva samtal genom att prata om signaler och uttalande. Detta kan göras inom ramen för skol-diskussioner eller i samband med att man ex.vis. ser en film.

När det gäller personalen så finns det ett barnperspektiv inom Magelungen där man har värdeord inom organisationen som: Mångfald, tolerans, kompetens och kreativitet som skall avspeglas i det dagliga arbetet. I personalens

ABCDE

arbetsbeskrivning fokuseras kring ”goda möten” som innebär att ett gott bemötande och ett gott samarbetsklimat är en förutsättning för ett gott arbetsresultat. Avvikelser/klagomål skall rapporteras till närmaste chef som förutom att diskutera/åtgärda det med all personal på enheten även diskuterar det på chefsträffar för att se om klagomålen kan vara gemensamma för hela Magelungen och vad man i så fall kan åtgärda gemensamt. Dessutom rapporteras alla avvikelser och klagomål till forskningsavdelningen.

Bedömning:

Magelungen tillgodoser de krav som ställs på säkerställning av ny personal, inskrivna elevers säkerhet, avvikelser och klagomålshantering.

Hälsa

I detta delområde av tillsynen har granskats hur de inskrivnas behov av hälso- och tandvård tillgodoses, samt hur verksamhetens rutiner för kost, sömn och motion ser ut. Vidare har granskningen omfattat verksamhetens arbete kring droger och sexualitet.

Vita Bergengruppens skola har via skolhälsovården tillgång till skolsköterska och skolläkare. Eleverna är också knutna till en närliggande vårdcentral som kan användas vid akuta behov. Eleverna äter en näringsriktig frukost på skolan varje dag. En hälsomånad är inplanerad då det är tänkt att man skall fokusera både skola, behandling och fritid på temat kost och hälsa. Regelbunden motion och idrott finns både som obligatorium på schemat. För att uppmuntra eleverna till ytterligare utökad motion betalar Vita Bergengruppen ex.vis gym- och simhallskort samt ridlektioner. I den social och emotionella färdighetsträningen (SEFT) som sker varje fredag förmiddag ingår bl.a. diskussioner om sex och samlevnad samt droger.

Bedömning:

Magelungens Vita Bergengrupp uppfyller de krav som ställs runt ungdomarna hälsa.

De inskrivnas känslomässiga och sociala behov

Tillsynen har omfattat hur de inskrivnas känslomässiga och sociala behov tillgodoses och hur vård och behandling utformas med hänsyn till den personliga integriteten. Till exempel hur möjligheten till enskildhet och privat sfär ser ut, om de inskrivna har en kontaktperson de kan vända sig till och som de litar på.

Vid intervjuer med personal och ungdomar framkom inget som tyder på att deras integritets- och känslomässiga behov åsidosätts. Vid samtalen med föreståndare och personal framkommer att de är väl medvetna om dessa behov och tar hänsyn till dem.

ABCDE

Sammanfattande bedömning

Magelungens Vita Bergengrupp drivs enligt gällande tillstånd. De har en väl inarbetad vårdideologi, tydliga målsättningar och en personalgrupp som har kompetens för de krav som ställs för att arbeta med målgruppen. Förutom den interna kompetensen finns inom Magelungens verksamheter ytterligare resurser som psykiatriker, psykologer och en stark och tydlig ledningsgrupp att tillgå. Detta i kombination med en egen evidensbaserad forskning på och utvärdering av resultaten säkerställer en bra skola och behandling.

Stockholm den 1 december 2009

Linda Kilter
Enhetschef

Svante Wallin
konsulent

*Socialtjänst- och
Arbetsmarknadsförvaltningen*
RESURSTEAMEN BARN OCH UNGDOM
Adoption Familjehem Placeringskonsultation

*Socialtjänst- och
Arbetsmarknadsförvaltningen*
RESURSTEAMEN BARN OCH UNGDOM
Adoption Familjehem Placeringskonsultation